

Április 14.

KODÁLY ZOLTÁN EMLÉKMÚZEUM

A Magyar Muzsikus Fórum és a Magyar Kodály Társaság

Szónyi Erzsébet 90. születésnapjára köszöntése

TANUVALLOMÁS

Megnyitó beszéd

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

A Magyar Muzsikus Fórum és a Magyar Kodály Társaság nevében tisztelettel és szeretettel köszöntöm zenei estünk minden résztvevőjét. Külön szeretettel köszöntöm mindenekelőtt az ünnepeltet, Szónyi Erzsébet zeneszerzőt 90. születésnapja alkalmából. Üdvözlöm egyben a körünkben megjelent Mádl Dalma asszonyt és Kodály Zoltánnét, aki lehetővé tette, hogy itt a Kodály Emlékmúzeumban ünnepelhessük Szónyi Erzsébet születésnapját. Köszöntöm továbbá dr. Bónis Ferenc Széchenyi-díjas zenetörténészt, az MTA doktorát, aki *A „Százéves terv” történetéhez: Kodály Zoltán és Szónyi Erzsébet levelezése* címmel tart előadást, valamint műsoros estünk szereplőit: Szecsődi Ferenc Liszt-díjas hegedűművészt, érdemes művészt és növendékét, Tuzson Edinát, Nagy Márta zongoraművészt, és a Pannonia Sacra Általános Iskola Kamarakórusát és karnagyát, Blazsek Andrea tanárnőt.

Különös nap ez a mai, hiszen a magyar zeneszerzés és zenepedagógia történetének egyik legjelentősebb élő képviselőjét és életművét ünnepelhetjük. Olyan személyiséget ünnepelünk, akinek talán a legmeghatározóbb szerepe lehetett Kodály Zoltán tanítványai közül a „magyar módszernek” nevezett zenepedagógiai rendszer tudományos alapjainak kidolgozásában, megteremtésében és nemzetközi elterjedésében, s akit tanítványok nemzedéke követett ezen az úton. Aki Kodály eszméi jegyében – „a zene mindenkié” – a muzsikusok összefogását hirdette és hirdeti ma is, itthon és szerte a világban.

Életművét Robert Schumann egyik jeles mondatával szemléletesen átvilágíthatjuk: *„Az erkölcs törvényei a művészetével azonosak.”*

A másik gondolatot Kodály Zoltántól idézhetjük: *„... minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.”*

Szónyi Erzsébetnek Kodály Zoltánhoz fűződő viszonyát pedig egyik interjújából vett mondataival jellemezhetjük:

„En csak egyik tanítványa és egyik szellemi örököse vagyok. Teszem, amit tennem kell... – tanítom az ő módszerét és írom a saját zenémet...”

Isten éltesse Szónyi Erzsébetet sokáig – alkotó munkában és jó egészségben!

Dr. Tóthpál József

A köszöntés előtt Szőnyi Erzsébet különböző népek dalaira írott **Bicíniumaiból** hangzott el egy változatos csokor a *Pannonia Sacra Általános Iskola Kórusának* előadásában, vezényelt *Blazsek Andrea*. Az esten elhangzó zeneszámokhoz a zeneszerző mondott rövid ismertetést, elsősorban a művek keletkezésével kapcsolatos információkat. Így vált – zene és szavak kettősségében – valóban TANÚVALLO-MÁSSÁ a kis hangverseny.

Tanúskodott az inspiráció sokféleségéről, a műfaji gazdagságról, szellemi és művészi kapcsolatokról. Például a **Duó hegedűre és brácsára** című mű első előadói vonós játékos zeneszerző pályatársak, Járdányi Pál és Dávid Gyula voltak egy sárospataki alkotóházi tartózkodáskor az 1950-es évek közepén. Ezúttal *Szecsódi Ferenc* hegedűművész és brácsás tanítványa, *Tuzson Edina* szólaltatták meg.

Francia hatás érződik valamelyest a **Színek – Szvit zongorára** című 1947-ben keletkezett, 1948-ban bemutatott cikluson. Minden tétel címe egy-egy szín. Előadója a Szőnyi művek elhivatott tolmácsolója, *Nagy Márta* zongoraművész volt.

Párizsi tanulmányútja idején Szőnyi Erzsébet sok hangversenyen, hivatalos vagy alkalmi muzsikáláson vállalt szereplést zongoristaként. Gyakran játszották Bartók Román népi táncok című művét Székely Zoltán átíratában. Az ifjú zeneszerzőnő úgy gondolta, hogy a magyar népzenei anyag is alkalmas a hegedű-zongora duó számára, a Bartók műéhez hasonló szerep betöltésére, s a gondolatot tett követte. Így született meg a repertoár bővítésére a nagyon hatásos, karakter-gazdag **Öt magyar népdal hegedűre és zongorára**, melyet *Szecsódi Ferenc* és *Nagy Márta* adott elő.

A szerző által e műsorba választott művek – a kis pedagógiai darabok egy részének kivételével – fiatalkori, a maga útját kereső-megtaláló komponista ma is koncertpódiumot kívánó alkotásai. Érdeemes megismerkedni velük, s rajtuk keresztül élményszerűen tágitani ismeretünket Szőnyi Erzsébet alkotóművészetéről.



Ittész Mihály



Április 24.

ZENEAKADÉMIA NAGYTERME

Meghívó

A MAGYAR KÓRUSOK ÉS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE - KÓTA
AZ EURÓPAI KÓRUSSZÖVETSÉG ECA-EC,
A MAGYAR MUZSIKUS FÓRUM,
A MAGYAR KODÁLY TÁRSASÁG ÉS A
LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYTEM

SZERETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT
2014. ÁPRILIS 24-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN 19.30 ÓRÁRA
A ZENEAKADÉMIA NAGYTERMÉBE

MŰVEIVEL KÖSZÖNTJÜK 90. SZÜLETÉSNAPIÁN

SZŐNYI ERZSÉBET

KOSSUTH-DÍJAS, ERKEL FERENC-DÍJAS,
BARTÓK - PÁSZTOR-DÍJAS, KIVÁLÓ MŰVÉSZ
ZENESZERZŐT ÉS ZENEPEDAGÓGUST,
NY. TANSZÉKVEZETŐ EGYTEMI TANÁRT,
A PITTSBURGH-I DUSQUESNE EGYTEM DÍSZOKTORÁT

AZ ESEMÉNY A „HOGYAN LEGYEN AZ ÉNEKLÉS MINDENKÉP”
NEMZETKÖZI SZIMPÓZIUM DÍSZKONCERTJE

ÜNNEPI KÖSZÖNTŐT MOND:

DR. VIGH ANDREA

A HANGVERSENY FŐVÉDNŐKE
A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYTEM REKTORA

MŰSOR:

21 ÉNEKES JÁTÉK KÓRUSRA ÉS GYERMEKZENEKARRA (1947)
RÉSZLETEK I.

A KODÁLY ZOLTÁN MAGYAR KÓRUSISKOLA
GAUDETE GYERMEKKARA ÉS SZÓLISTÁI

GYERMEKKAROK HÁRS ERNŐ VERSEIRE (1990)

HÖEMBER
TÚL AZ ÓPERENCIÁN
ŐSZI SÓHAJ
SZÜRETI MULATSÁG

A KODÁLY ZOLTÁN MAGYAR KÓRUSISKOLA
LAUDATE ÉS JUBILATE KÓRUSA
KÖZREMŰKÖDİK: TÓTH BENEDEK - FADOB

21 ÉNEKES JÁTÉK KÓRUSRA ÉS GYERMEKZENEKARRA (1947)
RÉSZLETEK II.

A KODÁLY ZOLTÁN MAGYAR KÓRUSISKOLA
GAUDETE GYERMEKKARA ÉS SZÓLISTÁI

VEZÉNYEL: **SÁPSZON FERENC**

A PRO CULTURA HUNGARICA KITŰNTETÉS ÁTADÁSA
ELISABETH McLAUGHLIN MOLL ZENETANÁR,
NY. EGYTEMI OKTATÓ (USA) RÉSZÉRE

HAT KÖZÉPKORI HIMNUSZ SÍK SÁNDOR FORDÍTÁSÁBAN (1990)
MUSICA NOSTRA KÓRUS ÉS KAMARAEGYÜTTES
KÖZREMŰKÖDİK: MAROS ÉVA - HÁRFA
DOMÁNY RITA - ORGONA, VARSÁNYI ERIKA - HEGEDŐ
GYURKOVICS CSABA - BRÁCSA
VAMOS MARCELL - GORDONKA
TÓTH BENEDEK - ŰTŐHANGSZEREK
SZÓLÓT ÉNEKEL: KISS BERNADETT

VEZÉNYEL: **MINDSZENTY ZSUZSÁNA**

SZŐNYI ERZSÉBET KÖSZÖNTÉSÉNE

DR. MINDSZENTY ZSUZSÁNA

A KÓTA ELNÖKE

FRÜHZEITIGER FRÜHLING - J. W. VON GOETHE (1986)

PETRARCA SZONETTEK

LUKIN LÁSZLÓ ÉS SÁRKÖZI GYÖRGY FORDÍTÁSA (1962; 1982)

CSÍKSZENTDOMONKOSI IMA ÉS

GREGORIAN COMMUNIO 3. FESTA SEPTEMBRIS 29

GYERE BOLDOGAN BOROZZUNK - ANAKREONI DAL

DEVECSERI GÁBOR FORDÍTÁSA (1968)

BUDAPESTI MONTEVERDI KÓRUS

KÖZREMŰKÖDİK: ISZLAI RENÁTA - KLARINÉT

MAROS ÉVA - HÁRFA

VEZÉNYEL: **KOLLÁR ÉVA**

MŰSORVEZETŐ: FEHÉR ANIKÓ



Köszöntő

Tisztelt Szőnyi Erzsébet Tanárnő, kedves Erzsi néni!

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége nevében állok most itt, de azt hiszem, hogy a teremben lévő valamennyi résztvevő nevében is mondhatom ezt a köszöntőt. Rokonok, barátok, kollegák, volt tanítványok, ismerősök és tisztelők, magyar és külföldi vendégek gyűltek össze ma, hogy Szőnyi Erzsébet Tanárnő 90. születésnapjának előestéjén köszönthessük őt itt a Zeneakadémia épületében, ahol évtizedeken keresztül sok generációnak adta át tudását, tapasztalatát.

Egy nagy nemzetközi Zenei Nevelési Szimpózium első napja a mai, és azt remélem, hogy ez valóban a legméltóbb alkalom arra, hogy a magyar zenei nevelés ikonikus alakját, Szőnyi Erzsébetet – Kossuth díjas zeneszerzőt, zenepedagógust, a Zeneakadémia volt tanszékvezető egyetemi tanárát együtt ünnepeljük.



90 év nagy idő, még egy átlagos életben is rengeteg esemény lehet, hát még, ha egy ilyen különlegesen tevékeny muzsikusi, pedagógiai, és termékeny zeneszerzői életútról van szó. Szőnyi Erzsébet pályájának kezdete nagyjából egy időbe esik a Kodály Zoltán által megálmodott magyar zene-kultúra ígéretes kibontakozásával. A Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium harmincas évek-beli szerepe vitathatatlan a Kodályi elvek korai megvalósításában. Sztojanovits Adrienne kiváló tanár, karnagy kisugárzása, munkája volt az első döntő útmutatás Szőnyi Erzsébet számára. Az ezt követő Zeneakadémiai tanuló évek alatt többek között olyan nagy egyéniségek tanították, mint Viski János, Bárdos Lajos, Vásárhelyi Zoltán, Szabolcsi Bence,

Weiner Leó, Ferencsik János, és ez az időszak meghozta a legfontosabb, az életre szóló kapcsolatot Kodály Zoltánnal is, és az ő nevéhez fűződő szemlélettel. A Zeneakadémia elvégzése után a párizsi Conservatoire növendékeként Tony Aubin-nál, Nadia Boulanger-nál, illetve Olivier Messiaen-nál tanult. 1948 és 1981 között 33 éven át – ebből 21 évig tanszékvezetőként nevelte, tanította az énektanárok és karvezetők generációit Azt hiszem, hogy itt a Zeneakadémia Nagytermében ma sokan vannak, akik részesülhettek abban a szerencsében, hogy növendékei lehettek. Büszkén mondhatom, hogy én is az ő kezei közül kerültem a pályára.

Zeneszerzői munkásságának egy része is nagyban kötődik a zenei nevelési tevékenységéhez. Talán a kórusirodalom a leggazdagabb, de kamarazeneje, színpadi művei is nagyon jelentősek. Külön kiemelném – ezen belül a gyermekeknek komponált – a korosztályi sajátosságokat maximálisan figyelembe vevő, remek humorérzéssel és dramaturgiával megkomponált műveit. De hibát követnénk el, ha pusztán ezek alapján alkotnánk képet erről a rendkívül színes, nagy szakmai tudásról bizonyoságot adó, szuverén hangvétellű zeneszerzői világról. Líraiság és ugyanakkor drámai érzék, hagyományőrzés, és nyitottság az új felé –, ez hozza létre azt a senki mással össze nem cserélhető sajátos zenei világot, amely Szőnyi Erzsébet darabjait jellemzi.

Zenei közéleti tevékenysége is páratlanul színes, szinte nem is lehet felsorolni mindazokat a magyarországi és nemzetközi fórumokat, ahol Kodály zenei nevelési elveit magyarázta, népszerűsítette, és az idők folyamán azokat továbbgondolva világszerte sokaknak döntő impulzusokat adott a zene és nevelés témakörében. Csak néhányat említenék a teljesség igénye nélkül: A Zenei Nevelés Nemzetközi Társasága – az ISME, a Magyar és Nemzetközi Kodály Társaság, a francia Kodály Társaság, a Magyar Muzsikus Fórum, a Bárdos Lajos Társaság, a KÓTA munkájában vezető szerepet töltött be, 1992 óta a Magyar Művészeti Akadémia tagja, és még számos más külföldi és magyar szervezet dicsekedhet az ő jelenlétével. Díjait is nehéz lenne mind elsorolni, hadd emeljem ki közülük a Liszt és Erkel díjat, a Bartók-Pásztory díjat, a 2010-ben megkapott Kiváló Művészi kitüntetést, a 2004-es Magyar Örökség díjat, és talán a legrangosabbat: 2006-ban Kossuth díjjal tüntették ki!

A mai jeles napon szerzői esttel ünnepeljük Szőnyi Erzsébet tanárnőt, melynek műsorát ő maga álmodta meg. Mi, az előadók nagy megtiszteltetésnek érezzük, hogy az ő elképzelései szerint valósíthattuk meg a hangversenyt.

Tisztelt Tanárnő, kedves Erzsi Néni! Engedje meg, hogy valamennyiünk nevében jó egészséget, jó kedvet, alkotó erőt, és legfőképpen Isten áldását kívánjuk 90. születésnapja alkalmából.

Mindszenty Zsuzsánna



Április 26.

KECSKEMÉTI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Szőnyi Erzsébet *A makrancos királylány – meseopera*

„Életünk részévé váltak a próbák”

Az idén 450 éves a református oktatás Kecskeméten, és húsz éve indult újra a Református Általános Iskolában a tanítás. Ezek az évfordulók készítették az alkotókat, hogy *Szőnyi Erzsébet: A makrancos királylány* című meseoperáját 2014. április 26-án bemutassák. Aktuális alkalom volt az is, hogy a szerző két nappal korábban ünnepelte 90. születésnapját és jelenlétével megtisztelte a premiert.

Szőnyi Erzsébet Kossuth-díjas zeneszerzőt köszöntötte
Jámbor Zsolt a Gimnázium énektanára

A zeneirodalomban a gyermekopera ritka műfaj. Szőnyi Erzsébet *A makrancos királylány* című műve azonban évtizedek óta hódít az iskolák színpadán. Évről évre fedezik fel a mű szépségét, zeneiségét, játékos vidámságát. Nem csupán gyerekeknek szól ez a darab, hanem ők is adják elő. Ehhez úgy kell „fogalmazni”, hogy a zenei szöveget alkalmazkodjon a gyerekek hangjához. Nagyon fontos a zenei minőség, de önmagában kevés. A cselekménynek is változatosnak és dramaturgiaiilag árnyaltnak kell lennie. A Kossuth-, Liszt Ferenc- és Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, karvezető, zenepedagógus, kiváló művész alkotása mindenben megfelel a fenti követelményeknek. A zene azonnal a miénk lesz, ezt érezték a szereplők is. Érezhető a magyar népzene hatása, de felettébb újszerű is. Úgy modern, hogy közben a szépet felfedezettő, fülbemászó. Egyúttal azonban nehéz, igényes, magas színvonalú muzsika. Joggal érezzük: A MIÉNK!

Az egyik főszereplőt, *Sipos Rita Veronikát*, aki az egyik szereposztásban a királylány szerepét játszotta, kérdeztük az előadással kapcsolatos élményeiről, tapasztalatairól.

A drámai, színészi feladatok gyakorlásával kezdtük a felkészülést. Először csak egyszerű gyakorlatokat és reflexeket vettünk át, majd szép sorban eljutottunk a nehéz mimikai feladatokig, mint például a „sajnálom, de nem tehetek róla” arckifejezés. Ez persze nagyon egyszerűnek hangzik, de hatalmas munka van e pár perc mögött. Nekiálltunk a zenei anyagnak is. Mindenkinek szokatlan volt a sok egyházi kórusmű után, nekem elsősorban a modernebb hangzások tűntek fel. Ezt csak sok gyakorlás árán tudtuk megszokni, de nagyon megszerettük a próbákat, amik életünk részévé váltak.

Mi volt a legnehezebb?

Nehéz egyszerre énekelni és játszani. Tiszta legyenek, jó ritmusban énekeljek, ugyanakkor figyeljek a mozgásra, mimikára, honnan jövök be, stb. Ehhez jön még a zongorával való együttműködés.

Mi volt a legkínosabb jelenet?

A 2. felvonásban a „fenekelő” jelenet, melyben a bojtár, aki volt osztálytársam, jól énekel. Nehezen tudtam itt feloldódni. Nehéz volt az is, hogy több helyen meg kellett változtatni az eredeti mozgást, szituációt. E részeket kényszeres volt újra tanulni.

Csoda jó, hogy hétköznapi szituációban is idéztünk, minden szerepet. Az osztályban feleltetéskor, vagy otthon vacsora közben is. Nagyon élveztük, hogy mindenki tud és akar segíteni a másoknak. Volt olyan helyzet, mikor jobban tudtam a bojtár szövegét, mint a sajátomat.

Van, aki az opera által sokkal bátrabb lett. Sokakról kiderült, hogy milyen jól színészkednek, vagy bátrabban énekelnek azóta, vagy nem fél annyira egy feleléstől. És a kórust is összehozta még jobban.

Milyen érzés, hogy két húgod is fontos szerepet kapott darabban?

Büszke vagyok, nagyszerű kutyusok voltak, de játszhatta volna más is bármelyikünk szerepét, mert itt sokan tehetségesek rajtunk kívül is.

Hogyan fogadtad, hogy állva tapsol a közönség?

Mindent beleadtunk, ezért volt nagy élmény.

Az utolsó előadás előtt belázasodtál, miért nem mondtad le?

Nagyon megijedtem, de rosszul esett volna lemondani a szereplést, mert nagyon vártam, hogy az osztálytársaim előtt énekelhessek, meg ez volt az utolsó előadás. Sikertől! Sohasem fogom elfelejteni ezt az egészet!



A meseopera tanár rendezői – Kormányosné Makai Eszter és Jámborné Márkus Emőke – így ajánlották a művet a közönségnek:

Kiről szól A makrancos királylány? Rólad, rólam, mindannyiunkról. Gyerekekről és felnőttekről egyaránt.

Miről szól a mese? Lázadásról, konfliktusokról, vívódásokról, tehetetlenségről, bölcsességről, megoldáskeresésről, munkáról, örömről, barátságról, szeretetről, vidámságról, játékról.

A cselekmény röviden: él valahol egy királylány. A királyi udvarban számos kishercegnő társaságában pontos napirend szerint folyik az élete. A rendre, a szabályok betartására az udvarmester vigyáz: gondoskodik róla, hogy a kisasszonyok mindent megtanuljanak, amit az udvari etiketti kíván. Am egy napon éppen ez ellen az agyonszabályozott világ ellen lázad fel – az udvar legnagyobb megdöbbenésére – a királylány. Gúnyolódik, hisztizik, kimondja, hogy unatkozik. Az udvarmester a királyhoz fordul segítségért: csak az ő bölcsessége tudja a „vihart” lecsendesíteni. Ám a szerető atyai szó most kevésnek bizonyul. Nagyobb a baj, mint gondolnánk. Szükség van az udvari kirurgus tudományára. Ő gyorsan átlátja a helyzetet: hisztis a királykisasszony. Ezt persze nem meri az udvar előtt kijelenteni. Megadja a gyógymódot: teljesítsék a királylány minden kívánságát. Ám hiába az udvar erőfeszítése: minden próbálkozás kudarcba fullad.

Ekkor azonban bekövetkezik a csodás, mesebeli fordulat. Egy juhászbojtár a biztos gyógyulás ígéretével elviszi hősnőnket az ő birodalmába, a pusztai emberek természetközeli, egyszerű világába. Ez aztán annyi újjal, érdekességgel ismerteti meg a királylányt, hogy – egy kis juhászlegényi „ráhatással” – „kigyógyul” a makrancosságából, visszanyeri vidámságát, kedvességét.





Persze a derűs végkifejlethez hosszú és rögös út vezet, amely további érdekességeket, szépségeket tartogat az érdeklődő számára.

A beszámolót készítették:

Kormányosné Makai Eszter és Jámborné Márkus Emőke

Szőnyi Erzsébet: A makrancos királylány meseoperát a Kecskeméti Református Általános Iskola tanulói adták elő, kiegészülve néhány Református Gimnáziumba járó tanulóval. A zongorakíséretet Madarász Éva művésztanár játszotta kiemelkedően, nagy alázattal.

A kórus felkészítője Jámbor Márkus Emőke volt.

Szereplők: Balázs Marcell, Sipos Rita Veronika, Szabó Sára Napsugár, Anka Teréz Alíz, Beke Márk Zoltán, Makai Béla, Sipos Lili Janka, Sipos Viola Napsugár, Horváth Csanád, Fodor András Benedek, Mészáros Márton, Csipak Blanka Vivien, Csósz Viola, Galambos Ágnes, Hamar Katalin Ágnes, Mikesi Anna, Pál Zita, Szabó Sára Napsugár, Szikora Bella, Hörcsök Blanka, Hörcsök Laura, Gyergyádesz Márton,

Rendező: Kormányosné Makai Eszter

Zenei rendező: Jámborné Márkus Emőke, Jámbor Zsolt

Zongorakísérő: Madarász Éva a Kodály Iskola művésztanára

Jelmezek, díszletek: Nagyné Vincze Margit, Vargáné Pálfi Györgyi

Az előadást hat alkalommal láthatták az Újkollégium Dísztermének nézői.



Április 29.

MOM KULTURÁLIS KÖZPONT, KUPOLATEREM

Szónyi Erzsébetet, Hegyvidék Díszpolgárát

**köszöntötték a XII. kerületi Önkormányzat által rendezett
ünnepi összejövetelen**

Orbán Viktor miniszterelnök – a 90-ik születésnap alkalmából adományozott díszoklevelet – Fonti Krisztina alpolgármester adta át. A Solti György Zeneiskola növendékei műsorukkal köszöntötték a zeneszerzőt.

Ünnepi köszöntőt mondott

Dr. Bónis Ferenc Széchenyi-díjas zenetudós.

Tiszteletadás Szónyi Erzsébetnek

Ezerkilencszáznegyvenhétben, a hazai tervgazdálkodás kezdetén, Kodály Zoltán is meghirdette a magyar szellemi újjáépítés távlati tervét. De ő nem hároméves vagy ötéves periódusra tervezett. Írásának, melyet az Énekszó című budai lapban tett közzé, ezt a címet adta: *Százéves terv*. Hatmondatos preambuluma így hangzik:

„Cél: magyar zenekultúra.

Eszközök: a zenei írás-olvasás általánossá tétele az iskolán keresztül. Egyben a magyar zenei szemlélet öntudatra ébresztése a művészi nevelésben csakúgy, mint a közönségnevelésben. A magyar zenei közízlés felemelése, folyamatos haladás a jobb és magyarabb felé.

A világirodalom remekeinek közkinccsé tétele, eljuttatása minden rendű és rangú emberhez. Mindezek összessége termi meg a távol jövőben derengő magyar zenekultúrát.”

Igy Kodály.

E „százéves terv” felvázolásával egyidőben, 1947 őszén, franciaországi ösztöndíjhoz segítette 23 esztendő, friss diplomás tanítványát, *Szónyi Erzsébetet*. Az ifjú ösztöndíjas, aki a Zeneakadémia középiskolai tanári és zeneszerzés-tanszakain Bárdos Lajos, Vásárhelyi Zoltán, Viski János, Weiner Leó és persze Kodály Zoltán növendéke volt, maga sem tudta, hogy útjával egy halhatatlan mester „százéves tervét” segít megvalósítani. A párizsi Conservatoire-on való továbbtanulással, a francia iskolai zeneoktatás tanulmányozásával arra a küzdelemre kellett felvérteznie magát, melyet mestere hirdetett meg, hogy legyen *A zene mindenkié!*

Kodály atyai szigorral ellenőrizte: mire használja tanítványa a szűkreszbott párizsi időt. Nem engedte, hogy hiábavalóságokra pazarolja energiáját,

de ragaszkodott ahhoz, hogy ami ott megtanulható és itthon használható, azt tanulja meg. Írásban is megerősítette: mit vár Szőnyi Erzsébettől. Ez pedig nem volt csekélység. „Úgy kellene visszajönnie – írta kedves tanítványa-nak Kodály – hogy nemcsak, itthon kis hazánkban, de hét országon ne legyen senki, aki jobban ért a solfège és minden rá tartozó kérdéshez... Boulangert [ő Szőnyi Erzsébet párizsi professzorainak egyike volt] rá kell venni, hogy a betűkből is játszanak [itt a 24 kis Kánon betűs kiadásáról van szó], hisz az igazi, elmebeli transzponálás abból áll, hogy elképzeljük, hol a Do. Hát a Bach-invenciók, Duettek keresztbejátszása? [Ez azt jelenti, hogy a felső szólamot bal kézzel, az alsó szólamot jobb kézzel. Tanúsíthatom: virtuóz mutatvány!] persze akkor lenne meggyőző, ha Sz. E. bemutatná nekik, diadalmas biztonsággal.” És Sz. E. bemutatta „nekik”. Párizsban írt I. divertimentójának magavezenyelt előadásával pedig résztvett a Consevatoire versenyén, melyet mindjárt meg is nyert.

1948 nyarán jött haza Párizsból. Tanított a Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban, majd a Zeneakadémián – ez utóbbi helyen több mint három évtizeden át, tanszékvezető egyetemi tanárként fejezve be ottani működését. A szolfézs tanára lett, az elképzelhető legmagasabb fokon. Sokat követelt. De órái mégis, mindig, jó hangulatban és eredményesen teltek. Ezt, mint egykori diákja, személyes emlékek alapján tanúsíthatom. Személyében a zeneszerző segítségére volt a szolfézs-tanárnak, az meg a zeneszerzőnek. A zenei írás-olvasás tudományát alapvető kötetekben tette közkinccsé – melyeket saját kis példa-kompozíciói gazdagítanak. És ebből a tevékenységből született zeneszerzői életművének egy része is: többszólamú énekgyakorlatok, kis kórusok, hangszeres darabok, kis zenekari művek és gyermekoperák – melyek nemcsak aktív muzsikálás és együttmuzsikálás örömet hoznak meg az ifjú előadóknak, de egyenetlik is újtjukat a Parnasszusra, a muzsika legmagasabb csúcsa felé. Életművének másik része már a hivatásos művészek számára íródott: operák, orgonaverseny, kamaramuzsika, kórusok és zenekari művek.

Szőnyi Erzsébet „polyglott” zeneszerző; magyar zenei anyanyelvét mindazok a nemzeti zenestílusok gazdagították, amelyeket csak megismert vándorlásai során. Márpedig, mint „Öt világrészen” című könyve elárulja, minden földrészt bejárt, szolgálva a zenekultúra ügyét.

A jó muzsika – ő maga eleven példája ennek – megőrzi művelőinek fiatalságát. Ezt ma is, mi is megállapíthatjuk. Hadd kívánjak Ünnepeztünknek a megérdemelt pihenés... helyett megérdemelt további munkás éveket. 90. születésnapja alkalmából azért bizatom munkára, mert tudom: őt a munka élte, a megoldandó feladatok nehézsége tartja fiatalon.

Tisztelt Professzor Asszony, kedves Erzsébet asszony: Isten éltesse és dolgoztassa az emberi kor végső határáig – mindannyiunk örömére és a magyar kultúra javára. Úgy legyen.



Május 9.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB

Szőnyi Erzsébet szerzői estje



Beszélgető társ Hollós Máté zeneszerző

Bevezetőül lemezről szólalt meg:

Motetta a Lélekről c. kórusmű, a Berzsényi Dániel Vegyeskar előadásában.

Vezényelt *Vinczeffy Adrienne*, orgonán közreműködött *Virágh András*

A hangversenyen előadott művek:



Francia szvit brácsára, zongorára, előadta: *Ludmány Emil és Nagy Márta Szinek*, zongorán előadta *Nagy Márta*

Öt régi tánc fűvóstrióra, előadók: *Kozár Melinda* – oboa, *Pálfi Csaba* – klarinét, *Szigeti Kristóf* – fagott.

Öt magyar népdal hegedűre és zongorára, előadta: *Novák Zita és Nagy Márta Dante szonett, vegyeskarra zongorakísérettel.* Előadta, a *Törökbálinti Cantilene Vegyeskar*, vezényelt *Vékey Marianna*, zongorán kísért, *Nagy Márta*.

A 13-ik századi *Vita Nuova IX.* szövegének magyar fordítása.

*Lóhátón mentem én a minapában
egy utacskán, s lelkem csupa gond,
midőn Amor csak elibém osont
széljárta, könnyű zarándok-ruhában.
Azonnal feltűnt, mily szomorú gyászban;
mint kit vesztett hatalma bújá ront,
s szegett fővel, sóhajtozván bolyong,
úgy jött-jött emberkerülő bújában.
Meglátott, néven szólított s rekedten
mondá: „Én most nagy-messziről jövök,
hová te tartasz én parancsszavamra,
s várják a szíved ott új örömek.”
S mire magamat újra összeszedtem,
eltűnt, nem volt már se híre, se hamva.*

Magyarországi bemutató. Az olasz nyelvű művet a szerző a Törökbálinti Cantilene Vegyeskar kérésére komponálta, a Rómában, szeptemberben sorra kerülő vendégzereplésük alkalmára.



Május 10.

A MOM KULTURÁLIS KÖZPONT
SZÍNHÁZTERMÉBEN

Szőnyi Erzsébet
A didergő király – gyermekopera

a Városmajori Gimnázium és Kós Károly Ének-zene
Emeltszintű Általános Iskola tanulóinak előadásában

A Kós Károly Ének-zene Emelt szintű Általános Iskola – a Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola tagintézménye, hagyományosan, minden májusban megrendezi iskolanapi műsorát. Ez esztendőben emlékezetessé kívántuk tenni e napot, másorra tűztük Szőnyi Erzsébet: *A didergő király című* gyermekoperáját. Ezzel köszöntve a Kosuth-díjas zeneszerzőt 90-ik születésnapja alkalmából.

Szerettem volna, ha a szülők és a kollégák is minél jobban megismerik Szőnyi Erzsébet munkásságának legalább egy-két fejezetét. Ez a cél vezérelt akkor is, amikor a *XII. Kerületi Dalostalálkozót* – az Éneklő Ifjúság mozgalom indulásának 80.évfordulója mellett – *Szőnyi Erzsébet* tiszteletére rendeztük meg. Több kórus is műsorára tűzte műveit, és valamennyi kórustag közös énekléseként felhangzott **kis biciniuma: Én a hegyre, te a völgybe.**



Visszatérve május 10-re, elmondhatom, hogy nagy izgalommal készültünk Szőnyi Erzsébet: *A didergő király* című mesemuzsikájának bemutatására. Az operát a zeneszerző 1959-ben komponálta és a Lorántffy Zsuzsanna úti zenei általános iskolának és karnagyának, Csík Miklósnak ajánlotta. *Móra Ferenc* meséje nyomán az opera szövegét *Orbán Éva* írta. Jómagam 1989-ben már színpadra állítottam egyszer, s úgy éreztem, itt az újabb alkalom. Szülőként nagyon szívesen vállalkozott a címszerepre *Hábetler András*, az Operaház magánénekes-e. Tudjuk róla, hogy rendezői fejfel is gondolkodik, s ötleteknek most sem volt híján. Tökéletes felkészültséggel



énekelt már az első alkalommal is, amikor csak ketten próbáltunk, jókedve és dinamizmusa pedig jót tett a gyerekeknek.

További szereplők: Mesélők: Hábetler Hanna 5./ a és Babics Blanka 7./ a, Kislány: Boros Júlia 6./a, Orvos: Urbán Zalán 5./a, Udvari bolond: Keleti Kíra 5./ a osztályos tanulók. A jelmezeket és díszleteket *Kutasi Tünde* tanárnő tervezte, s az ő vezetésével készítették a rajz szakkör tagjai. Az operában igen komoly a kórus feladata. Sokat gondolkodtam azon, miként lehet a 90 fős Kós Gyermekkart valamennyire megmozgatni a viszonylag kis színpadon. Hogyan lehet a lehető leghatékonyabban megtanulni a szólamokat? Végül kialakítottam két kórust, az 5. és 7. illetve a 6. és 8. osztályosok énekeltek bizonyos tételeket, s a dramaturgiailag fontos pontokon természetesen valamennyien együtt szólaltak meg. Nagyon izgalmas kérdés, hogy a vezényléshez szokott gyerekek most nélkülözték karnagyukat, hiszen most – *Hraschek Katalin* – a zongora mellől irányította a zene folyamát.



A MOM akusztikája az újjáépítés után sem lett tökéletes, s a főpróbához képest jó szándékkal kicsit megváltoztatott mikrofon beállítás lehetett volna tökéletesebb. Mindezek mellett úgy gondolom, a legfontosabb dolog megtörtént: jó színvonalon megtanulták a gyerekek egy kortárs zeneszerző szép művét, szeretettel, boldogan adhatták oda zenei ajándékukat. A fináléban közreműködött a *Kós Kicsinyek Kórusa*, karnagyuk, *Mitók Monika* tanárnő alaposan, szépen készítette fel őket.

A műsorban külön is énekeltek *Szőnyi Erzsébet Biciniumaiból*.

*

Amikor elhangzottak a gyermekopera utolsó hangjai, s a köszöntésre került a sor, boldogan mondhattam el, hogy a Zeneakadémián Szőnyi Erzsébet tanítványa voltam. Öt éven át tanultunk tőle szolfézst, s egy évig szolfézs módszertant is. Munkánkat mintegy osztályfőnökként irányította, rengeteg konkrét tanáccsal segítette. Nagyon sokan kerültünk a pályára, s igyekszünk a kapott hatalmas útravalót jól beosztva tevékenykedni a zenei, karnagyai és tanári tevékenységünk során. A MOM színpadán az iskola zenei tagozatos tanulói harmadiktól nyolcadik osztályig, mintegy 150 gyermek és meghatott tanáraik – no meg aki a közönség soraiból ismerte a népdalt – együtt köszöntöttük Szőnyi Erzsébetet:

Sok számos esztendőket vígan elérhess !

Hálásan köszönöm, hogy a Tanárnő személyesen jött el hozzánk és hallgatta meg előadásunkat!

Hraschek Katalin



Május 11.

TÖRÖKBÁLINT,
MUNKÁCSY MIHÁLY MŰVELŐDÉSI HÁZ



A Törökbálinti
Szőnyi Erzsébet Zeneiskola
Ünnepi hangversenye

Szőnyi Erzsébet
90. születésnapja alkalmából

Bevezetésül a Szőnyi Erzsébet Zeneiskola igazgatója *Feleki László* köszöntötte Szőnyi Erzsébetet. Megköszönve, hogy elvállalta és elfogadta nevének felvételét a 20 éve megalakult Zeneiskolának. Szoros baráti kapcsolat keretében, szakmai tanácsaival azóta is hozzájárul a Zeneiskola szakmai színvonalához. Születésnapja alkalmából szerzői est keretében kívánták köszönetüket kifejezni ezen ünnepélyes alkalomból.

Elsőként, Claude Debussy: *Syrinx* művét játszotta fuvolán, *Fülep Márk*.

Ezt követően Szőnyi Erzsébet műveit kerültek előadásra:

A 21 énekes játékból adtak elő a 2. és 3. osztályos szolfézs csoportok.

Vezetőjük: *Tóthné Pfeffer Lill és Molnárné Szombatfalvi Csilla*

Kis kamarazene négy kézre: Farkas Dóra és Faragó Tamás – zongora

I. Kezdjük el! II. dallam messzi tájról; IX. kintornás; III. falusi udvar





Tánc: Szentannai Eszter – gordonka, Nógrádi Péter – zongora

Három magyar népdal: *A szántói, Kis macskának, Átal mennék*

Tóth Fanni – ének, (Fülep Márk átírata), Martin Dóra – fuvola, Martin Emma – hegedű, Keresztes Ábel, Hosu Catalin Alexandru, Peregine Kovács Zsuzsanna – gitár

Szerenád és Hajnali tánc: Mitrovics Hanna – fuvola,

Feleki László – zongora

Kedves – Kosztolányi Dezső költeménye: Pölcz Zsuzsanna – ének,

Nagy Márta – zongora

La Vita Nuova – Dante Alighieri – Magyarországi bemutató:

Törökbálinti Cantabile Kórus, vezényel: Vékey Marianna, zongorán közreműködik: Nagy Márta



A Budapesti Vonósok: Művészeti vezető: Botvay Károly,
koncertmester: Pilz János
Műsoruk: Michael Haydn: Notturmo I. és IV. tétel
Szőnyi Erzsébet: Zenetörténeti séta 9 tételben
Bartók Béla: Román népi táncok

A műsor befejeztével ünnepi beszédet mondott
Turai István Törökbálint Város polgármestere

Ünnepi köszöntő

Ha valaki Szőnyi Erzsébet zenepedagógus, zeneszerző életútját szeretné megismerni, bőségesen talál forrásanyagot lexikonokban, de akár az Interneten is. Nem nehéz ezekből végigtekinteni e termékeny, gazdag életpálya állomásait, eredményeit. Azért az itt most összegyűltek, Erzsébet Néni ünnepelői kedvéért egy pár mondat erejéig engedtessek meg, hogy – bár valószínűleg mindannyian ismerjük, – mégis összefoglaljam:

Szőnyi Erzsébet művészetkedvelő polgári családban született Budapesten.

Benczúr Gyula festőművész unokahúgánál folytatta zongoratanulmányait, emellett zeneelméleti magánórákat is vett. A Szilágyi Erzsébet Leánygimnázium énektanár-karvezetőjeként, a Kodály-módszert követő Sztojanovits Adrienne révén ismerkedett meg a népzenevel, Bartók és Kodály kórusműveivel.

Művészete elismeréseként egyebek közt Liszt Ferenc-díjjal, Erkel Ferenc-díjjal, Bartók Béla-Pásztory Ditta-díjjal, Kodály Zoltán-díjjal tüntették ki.

Megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje kitüntetését, a kiváló művész címet és a Magyar Örökség Díjat. 2006-ban fáradhatatlan zenepedagógusi munkásságáért, a magyar zenei kultúra gazdagítása és elismertetése érdekében folytatott tevékenységéért Kossuth-díjjal tüntették ki.

Szerényen teszem hozzá: Törökbálinton Zeneiskolánk viseli Szőnyi Erzsébet nevét, s városunk Volf György díjasa, 2009. óta pedig Törökbálint díszpolgára.

Pár évvel ezelőtt olvastam egy Szőnyi Erzsébettel készített interjút. Egy mondat akkor engem nagyon megragadott, s ezt a mondatot azóta is szoktam emlegetni. Erzsébet Néni akkor azt mondta, hogy

„...nem hangulat szerint dolgozom, hanem naponta...”

Ha mélyebbre gondol az ember ennek a mondatnak a nyomán, akkor sok mindent elárul, elmond ez a pár egyszerű szó. Elmondja, például, hogy a zeneszerző számára, akinek ugyancsak fontosak lehetnek az ihletett pillanatok, mégis nélkülözhetetlen a rendszeres, kitartó munka.

Elárulják e szavak azt, hogy Szőnyi Erzsébet a kilencven éves korához közeledve is dolgozik, még hozzá: naponta dolgozik. Minden bizonnyal ez tartja jó egészségben és szellemi frissességben.

Ugyanakkor a gondolat mögött ott a pedagógus, a nagy tanító, a mester, aki figyelmeztet rá: bárhol is vagy, bármilyen területen is dolgozol, a napi rendszerességgel végzett munkád adja meg önmagad és mások megbecsülését.

Fogadjuk meg tehát a tanító szavait: ne a hangulatunk határozza meg, mikor végezzük munkánkat, a napi rendszeres alkotó munka, legyen az szellemi vagy kétféle dolog, hassa át mindennapjainkat!



Törökbálint Önkormányzata nevében, – a város és a település érdekében kifejtett tevékenységéért Szőnyi Erzsébet professzornak – Emlékplakettel és aranygyűrűvel fejezte ki köszönetét.



Május 17.

SZENT-GYÖRGYI ALBERT AGÓRA

Hangverseny Szőnyi Erzsébet tiszteletére születésnapja alkalmából

Rendezők:

I. sz. Rókusi Általános Iskola; Kardos Pál Alapítvány;
Magyar Kodály Társaság Csongrád Megyei Csoportja;
Szent-Györgyi Albert Agóra



Műsor:

21 énekes játék – részletek

– Zíbor-zábor, – Elment a madárka, – Hol lakik kend?

Makói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kicsinyek Kórusa énekel
Szólisták: Ének: Görbe Csilla és Kiss Ferenc András; Útő: Becsei Balázs
Furulya: Borka Dávid; Hegedű: Szalai Rebeka; Csörgő: Biró Alex;
Vezényel: *Daróczi Szilvia*

Duó hegedűre és brácsára, előadók: Szecsődi Ferenc – hegedű,
Tuzson Édina – brácsa

Zsolozsma, Pilinszky János verse

Japán dalok női karra, Japán költők versei Kosztolányi Dezső
fordításában. – *Gondolatok*, – *Jajszó* – *Hó*, – *Jajszó*, – *Hold*

*A szegedi Bartók Béla Női*kar énekel, vezényel: *Rozgonyi Éva* és *Ordasi Péter*



Köszöntőt mondott Rozgonyi Éva
a Kardos Pál Alapítvány kuratóriumának elnökhelyettese

Mélyen tisztelt Tanárnő, kedves hallgatóim!
Ez év március vége óta Debrecentől Kecskemétig, Törökbálinton át a Zeneakadémiáig és Vigadóig, számos hangverseny tisztelgett Szőnyi Erzsébet Kossuth-díjas zeneszerző professzor-asszony előtt. Ez alkalomból jelent meg a mai Magyar Nemzetben egy beharangozó Interjú azzal a címmel, hogy „Harmóniában a közönsséggel”.

Szőnyi Erzsébet tanárnő egész életére a *harmónia* jellemző. Harmóniában önmagával, a zenével, a közönsséggel, a teremtett világgal és annak terem-tőjével. És ezzel a harmóniával maradéktalanul teljesítve azt a Kodályi mon-dást, *hogy akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelső fokig, hogy ember-társainak mennél nagyobb hasznára legyen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.*

Szép kis országunk ajándékot kapott 90 esztendővel ezelőtt, április 25-én Szőnyi Erzsébet személyében, aki Kodály Zoltán egyik legelhivatottabb növendéke, munkatársa, követője. Polgári családban született, édesanyja zongorázott, édesapja énekelt, gitározott. 10 éves volt, amikor a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban Sztojanovics Adrien, Adi néni keze alá került, ahol csak az első négy évben volt énekórájuk – heti kettő –, de tolongtak az énekarba. Már professzor-asszony volt, amikor büszkén mutatott egy fényképet a kórusról, a nekik ajánlott „Pünkösdlő” zeneakadémiai bemutató-járól, gyönyörű boldogi hímezéses kendővel átkötte – mely erre az alkalom-

ra készült. Amikor befejezte a gimnáziumot, társaiból kórust szervezett, gyakorlatilag 1942 óta áll mások előtt, tanítva vagy dirigálva.

A zeneakadémián a legkiválóbb professzorok mellett tanult, az akadémia befejezése után a Párizsi Conservatoire növendéke lett, nemzetközi nagyságok tanítványaként csiszolta tovább a már akkor is fénylő talentumát. Első zeneszerzői versenydíját még Párizsban kapta.

Életpályája jelentős állomásai, kitüntetései csak mogyoróhéjban fértek rá a meghívó hátlapjára, két kiegészítést szeretnék hozzáfűzni: könyvei közül a Zenei írás-olvasás módszertana 1954-ben jelent meg (melyből középiskolásként én is tanultam, később évtizedekig tanítottam). A magyar nyelvű kiadás után megjelent angol, japán, olasz, portugál fordításban. Kodály Zoltán zenei nevelési elveinek gyakorlata (1973) pedig angol, francia, német, spanyol, portugál, olasz és thai nyelven látott napvilágot.

Személyes életéből legyen szabad két apróságot megemlíteni. Egy alkalommal, amikor karácsony tájékán meglátogattam, rámutatott a karácsonyfa tartóra azzal, hogy ezt még a szüleim hozták valamikor Bécsből. A karácsonyfátartó muzsikált és körbeforgatta a fát. Ahogy forgott a fa, egy-egy gyertyát meggyújtottak rajta, és amikor már minden gyertya égett, akkor édesapja – későbbiekben férje – felolvasott egy szakaszt a Szentírásból, énekeltek, utána volt szabad kibontani az ajándékokat.

A másik személyes dolog, amit megemlítek, hogy férje, aki Szegeden volt joghallgató, rendszeresen bejárt Sík Sándor irodalmi előadásaira. Részben ezen is pallérozódva, valamint középiskolai magyar tanárára emlékezve megírta hadifogságának történetét. Ajánlása így szól: „Mélységes szeretettel ajánlom ezt az emlékeztetést feleségemnek. Ő Nyugatról, én Keletről jövet, itt találkoztunk 35 évvel ezelőtt, hogy Isten rendelése szerint megújult életünk terhét-örömét együtt hordozzuk időnk végezetéig.” Budapest, 1983. július. – 56 évet éltek együtt.

*

Sok-sok tanítvány köszönete és hálája mellett most a **Kardos Pál Alapítvány** nevében szeretném megköszönni az elmúlt két évtized munkáját. Az Alapítvány 1991-ben jött létre, első kuratóriumi elnökünk, *ifj. Bartók Béla* halála óta *Szónyi Erzsébet* a kuratórium elnöke. Két évtizede segíti az Alapítvány munkáját türelemmel, bölcs tanáccsal és szeretettel. Emlékhangversenyeinket, Karvezetés tanfolyamaink záró koncertjeit mindig megtisztelti jelenlétével, az aláírásával ellátott emléklapokat, érmeket átadja az arra érdemeseknek. Két éve egy külön elismerési forma, a „Pro Meritis” emlékérem és oklevél odaítéléséről döntött a kuratórium. Első ízben öt jeles, országos és nemzetközi hírű karnagy vette át az érmet. Teljes egyetértésben – de konspirációval – a kuratórium úgy döntött, hogy a következő érem nem lehet másé, mint Szónyi Erzsébet tanárnéé.

A színezüst érem Fritz Mihály szobrászművész alkotása, előlapján Kardos Pál dirigáló képe, hátlapján keskeny babérmagban „Pro Meritis Szónyi Erzsébet”

A hozzá tartozó díszoklevél szövege:

*„Az Örök Láng ég futva, küzdve;
mert minden csak megsemmisülve
őrizheti meg életét.”
(GOETHE)*

DÍSZOKLEVÉL

SZŐNYI ERZSÉBET

részére,

akinek kiemelkedő zeneszerzői életművét, a kodályi zenepedagógia terjesztésében szerzett érdemeit, nemzetünk jövőjét építő munkásságát

PRO MERITIS



emlékéremmel ismeri el és köszöni meg
a Kardos Pál Alapítvány

Kelt Szeged, 2014. május 17-én

A kuratórium nevében:

.....
Kardos Pálné

.....
Rozgonyi Éva

Szőnyi Erzsébet
A didergő király – gyermekopera

Szövegét Móra Ferenc meséje nyomán
Orbán Éva írta

a Rókusi Általános Iskola gyermekkara
előadásában

Szereposztás:

Király: *Altorjay Tamás*, a Szegedi Nemzeti Színház énekművésze

Mesélő: *Magony Viktória*

Orvos: *Kiss Dániel*

Bolond: *Nagy Eszter*

Kislány: *Kopasz Helga*

Művészeti tanácsadó: *Rozgonyi Éva* és *Vass Irén*

Díszlet, jelmez, kellékek: *Perényiné Borsi Anikó* és *Herédiné Szűcs Ildikó*

Zongora kísérő: *Sigmondné Erős Andrea*

Az operát színpadra állította: *Tamás Ildikó*

Művészeti vezető: *Dr. Liptákné Klement Ágnes*





Május 18.

VIGADÓ

Szőnyi Erzsébet

**KOSSUTH-DÍJAS ZENESZERZŐ, AZ MMA RENDES TAGJA
SZÜLETÉSNAPI SZERZŐI ESTJE A VIGADÓ DÍSZTERMÉBEN**

A köszöntő ünnepségek foyamában a Magyar Művészeti Akadémia a zeneszerző dalai és hangszeres művei előadásával köszöntötte rendes tagját.

Ünnepi köszöntőt mondott

***Dr. Fekete György* professor emeritus, az MMA elnöke**

Mélyen tisztelt Vendégeink!

Kicsoda Szőnyi Erzsébet? – kérdezem magamtól, amikor egy kivételes művész szellemi kontúrjainak felvázolására kaptam megbízást. A válasz egyszerű, pontos és felemelő. Erzsébet asszony három alapvető zenei szellemi és gyakorlati tevékenység mestere egyidőben. Vagyis ritka jelenség.

Életének delén zenetanár, majd hírneves egyetemi professzor, nemzedéke zeneértésének gyámolítója. Nagyszerű karnagy, individumát a kórusok közösségi életében feloldva, egyben a hazai zenei élet tevékeny társadalmi munkása. Mindeközben kiváló zeneszerző, vérbeli Kodály tanítványként is eredeti személyiség a leghíresebb magyar kortársak között. Kiváló Művész, Kossuth-díjas, Bartók-Pásztori-díjas, Magyar Örökség-díjas.

Művei időtlenek, mélységekbe ágyazott gyökerei vannak és korszerű holnapokra utalásai, amikor kórusművei felcsendülnek. Igazi iskolateremtő, sajátságában van, hogy a modern megközelítési lehetőségek közül azokat választotta, amelyek a mindennapi emberek szívéhez is elvezetnek, kikerülve a zenei alkotások világának az érthetőség tekintetében fel-fel erősödő kríziseit. Embernek szelíd, befogadó lelkületű örökifjú, szorgalmas, kitartó és méltányos, ám határozott, karakteres és hajthatatlan, ha a minőségről van szó.

Dolgom ma nem is lehet más mint, hogy a Magyar Művészeti Akadémia tagjai és vezetői nevében boldogságomnak adjak hangot azért, hogy pályatársai, barátai és hallgatói lehetünk ebben a forrongó korban, s hogy tekintetünk, köszönéseink gyakorisága, kézfogásaink alkotókedvünket minduntalan megszokszorozhatja. Létünk értelmét közös hitünk is segít egyértelművé tenni. Szőnyi Erzsébet művészasszonynak és vendégeinek, tisztelőinek mindezekért az Akadémia büszkeségét kell tolmácsolnom, testvérünknek hálául, a Teremtő Istennek pedig azért, hogy engedi és akarja, hogy Erzsébet asszonyt a szívünkre öleljük, hiszen nekünk is született.

Szőnyi Erzsébetet köszöntötte
Dubrovay László zeneszerző, a Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti
Tagozat vezetője.

A hangverseny műsora:
Hárfas kvintett: Kocsis Andrea – hárfa, Tfirst Péter és Hargitai Géza –
hegedű, Várnagy Mihály – brácsa, Simkó-Várnagy Mihály – gordonka

Dalok magyar költők verseire, Kosztolányi Dezső: Kedves

Ady Endre: Sappho szerelmes éneke,

Meláth Andrea – ének, Nagy Márta – zongora

Pákolitz István: Ballagó

Sík Sándor: Felhők, felhők

Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú,

Najbauer Lóránt – ének, Nagy Márta – zongora

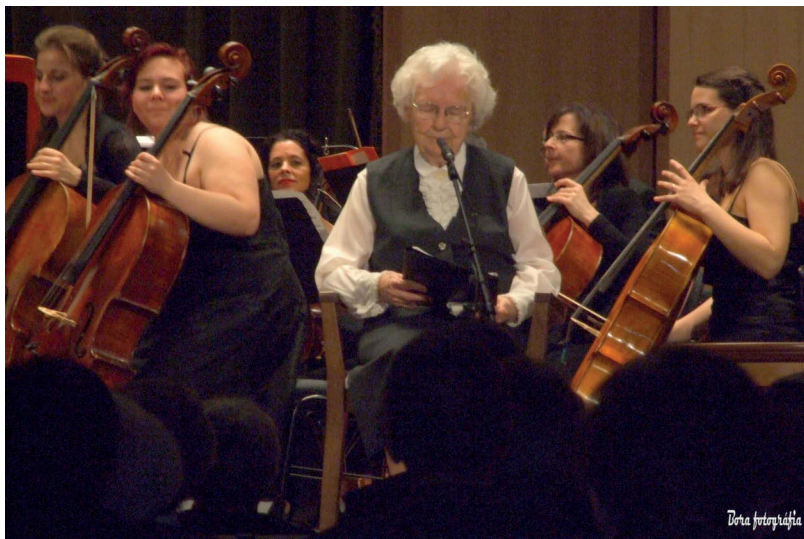
Zongorás kvintett

Nagy Márta – zongora, Tfirst Péter, Hargitai Géza – hegedű,
Várnagy Mihály – brácsa, Simkó-Várnagy Mihály – gordonka

Akvarellek – válogatás zongorára és zenekarra

Narrátor – Szőnyi Erzsébet; Nagy Márta – zongora

BHKZ Zenekar – vezényel: Gémesi Géza





Színek – Pepita, szürke, fekete, részletek a zongoraciklusból –
zongorán Nagy Márta

Zsolozsma – Pilinszky János – zenekari átírat

Sárkányfogak – válogatás Szepesi Attila verseiből, Gerzson Pál rajzaival

Csillagzene Finale – Weöres Sándor – zenekari átírat

Színek – Pepita, szürke, fekete – zenekari átírat

Három ötlet négy tételben – zongorára és kamarazenekarra

Nagy Márta – zongora; BHKZ – vezényel: Gémesi Géza



A MAGYAR ZENEPEDAGÓGIA AMERIKAI KÖVETE

Elisabeth McLaughlin Moll kitüntetése

2014. április 24-én, a Szőnyi Erzsébet 90. születésnapja alkalmából a Zeneakadémia nagytermében rendezett énekkari hangverseny különleges közjátéka volt egy kitüntetés átadása. Am nem a szerzői esttel köszöntött zeneszerző, professzor asszony és zenei közéleti személyiségnek nyújtották át a magyar állami kitüntetést, hanem olyan valakinek, aki bizvást elmondhatja magáról, hogy Szőnyi Erzsébet tanítványa és pártfogoltja. Hogy méltó volt a tanárnőtől kapott támogatásra azt egyrészt saját munkásságának eredményei, másrészt a kitüntetés odaítélése bizonyítja. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője, Balog Zoltán miniszter úr által adományozott kitüntetést Hammerstein Judit helyettes-államtitkár nyújtotta át. A kitüntetett angol és magyar (!) nyelven mondott köszönetet a közönség lelkes tapsától kísérve.

Dr. Ittész Mihálynak, a Magyar Kodály Társaság elnökének méltató szavai:

Tisztelt Jelenlévők! Hölgyeim és uraim!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy laudációt mondhatok Elisbaeth McLaughlin Moll asszonyról, a Pittsburgh-i Duquesne Egyetem nyugalmazott tanáráról. E laudációra az ad okot, hogy tanárnő nagyra értékelt munkát végzett Kodály Zoltán zenei nevelési eszméinek



terjesztésében az Amerikai Egyesült Államokban, és Forrai Katalin hagyatékának a rendezésében. Mindezt az Emberi Erőforrások minisztere által adományozható Pro Cultura Hungarica kitüntetéssel ismeri el a magyar állam.

McLaughlin Moll tanárnő diplomáját és zenepedagógiai mester fokozatát a Bloomington-i Indiana Egyetemen szerezte meg. A magyar zenei neveléssel való kapcsolatát 1967 és 69 között alapozta meg, amikor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanult. Itteni tanulmányai alatt két személy volt rá különösen nagy hatással: Szőnyi Erzsébet tanárnő, a középiskolai énektanár- és karvezetőképző tanszak vezetője, aki az amerikai ösztöndíjasokat is tanította, és Forrai Katalin, aki a hatékony kisgyermekkorai zenei nevelés kodályi útjával ismertette meg.

Hazatérése után többféle területen dolgozott: óvodában, iskolában, zenei szaktanácsadóként, majd egyetemi oktatóként Pittsburghban, 1980-tól nyugdíjba vonulásáig, 2008-ig. Közben 2000-2001-ben az Indiana Egyetemen volt vendégtanár. Különböző nyári Kodály kurzusok jelentették számára az oktatás másik formáját az Indiana Egyetemen és Texasban. Többféle tantárgyat tanított az évek során: szolfézst minden szinten, Kodály-pedagógiát, óvodai és iskolai énektanítási módszertant, és karvezetést is.

McLaughlin Moll tanárnő alapító tagja a Nemzetközi Kodály Társaságnak, előadója volt a Nemzetközi Kodály Szemináriumoknak. Az Amerikai Kodály Tanárok Szervezetének tagja, 1990-92 között elnöke is volt, és 2008 óta tagja a Magyar Kodály Társaságnak is. Az utóbbi hat évben elkötelezte magát Forrai Katalin hagyatékának feltérképezésével, katalogizálásával. Ebben Szőnyi tanárnő eszmei támogatását élvezhette, a gyakorlati munkát a Forrai-Vikár család hozzájárulásával végezte. E feladat hozta többször is Magyarországra, s itt töltötte a teljes 2009-2010-es tanévet. Végül, de nem utolsó sorban meg kell említnünk, hogy egyik életre hívója és bizottsági tagja a Nemzetközi Forrai Katalin díjnak. Ezt a díjat a Kodály útmutatása szerint és Forrai Katalin nyomdokain haladó kisgyermekkorai zenei nevelés kiemelkedő munkát végző képviselői kaphatják meg.

Kodály eszméi, amelyekkel fiatalon elkötelezte magát Elisabeth McLaughlin Moll, meghatározták törekvéseit egész hivatalos pályafutása során, és más tevékenységeiben is. Mi, magyar zenetanárok, csak hálások lehetünk neki, és megköszönni tudjuk a munkáját, elkötelezettségét és hűségét. Azt gondolom, valódi érdemeket ismer el a most átadandó kitüntetés.

Kedves Betsyke, szívből gratulálok a Magyar Kodály Társaság elnöksége és minden jelenlévő nevében!



Köszönet Szőnyi Erzsébetnek

„Huszonhárom éves voltam akkor, amikor először elindultam ide felé Magyarországra. Akkor nem tudtam egy szót se magyarul, teljesen egyedül eljöttem, és amikor leszálltam a repülőgépről Ferihegynél, ott várt engem az egyetlen ember, akit megismertem ebben az országban. Az az ember Szőnyi Erzsébet volt.

Attól a pillanattól kezdődött a hosszú, csodálatos kapcsolatom Magyarországgal és a magyar emberekkel. Szőnyi Erzsébet mindig egyengette utamat. Őszintén mondom, hogy a sok éven keresztül, bárhova mentem ebben az országban, mindig megtaláltam azokat a melegszívű igazi magyar lelkeket. Azért különösen hálás vagyok, és nagyon meg vagyok hatva, hogy a magyaroktól ezt a kitiűntetést megkaptam.

Szívemből mondom,

Köszönöm szépen!”

Elisabeth Moll

